

Oktatás, kutatás,
gyógyítás: 250 éve az
egészség szolgálatában

Semmelweis nyomában – Infekció kontroll a neonatológiában

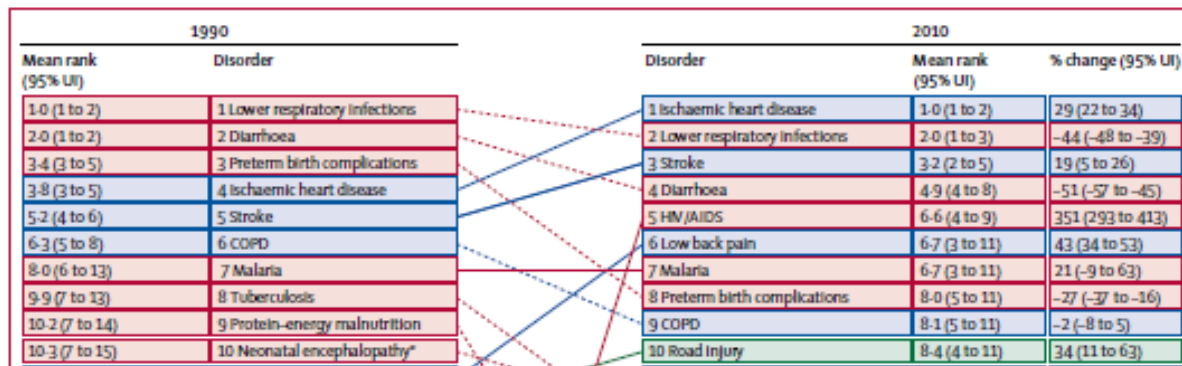
Prof. Dr. Szabó Miklós

NEONATOLÓGIAI TANSZÉKI CSOPORT I.sz. GYERMEKKLINIKA

*III. Betegbiztonsági Világnapi Konferencia
Biztonságos szülészeti és újszülött ellátás
2021. szeptember 16.*

Semmelweis Egyetem
<http://semmelweis.hu/>

Neonatólogiai Tanszéki Csoport

Egyes neonatológiai kórállapotok helye a globális DALY rangsorban

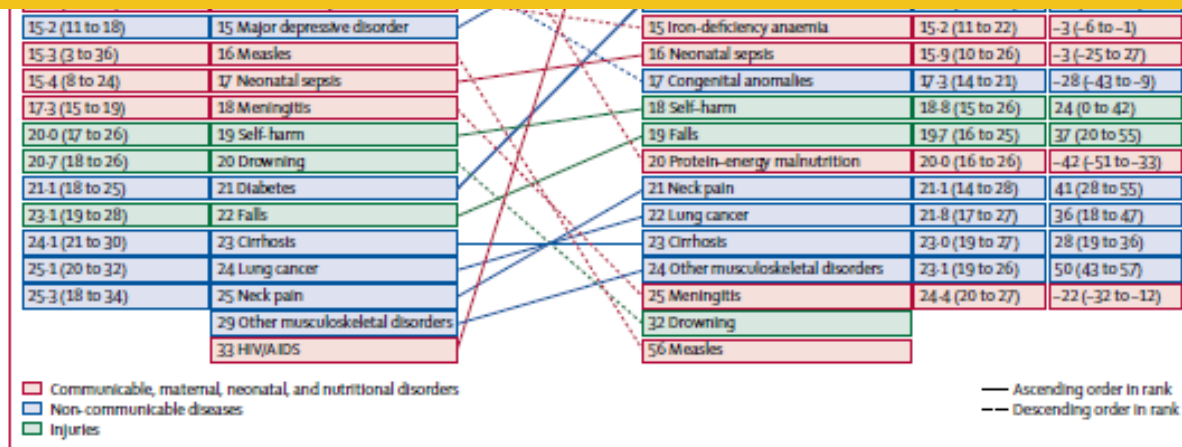

Figure 5: Global disability-adjusted life year ranks with 95% UI for the top 25 causes in 1990 and 2010, and the percentage change with 95% UIs between 1990 and 2010
 UI—uncertainty interval. COPD—chronic obstructive pulmonary disease. *Includes birth asphyxia/trauma. An interactive version of this figure is available online at <http://healthmetricsandevaluation.org/gbd/visualizations/regional>.

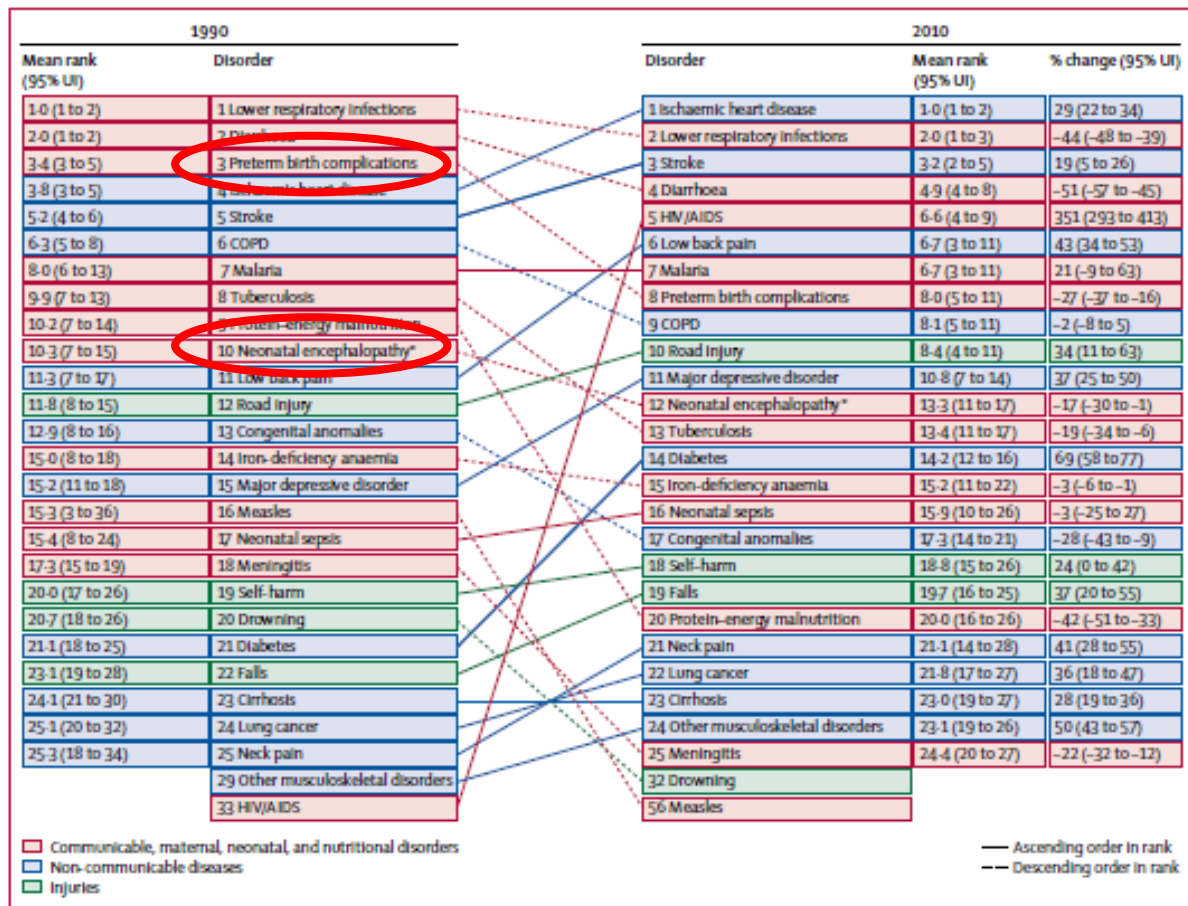

Figure 5: Global disability-adjusted life year ranks with 95% UI for the top 25 causes in 1990 and 2010, and the percentage change with 95% UIs between 1990 and 2010
 UI—uncertainty interval. COPD—chronic obstructive pulmonary disease. *Includes birth asphyxia/trauma. An interactive version of this figure is available online at <http://healthmetricsandevaluation.org/gbd/visualizations/regional>.

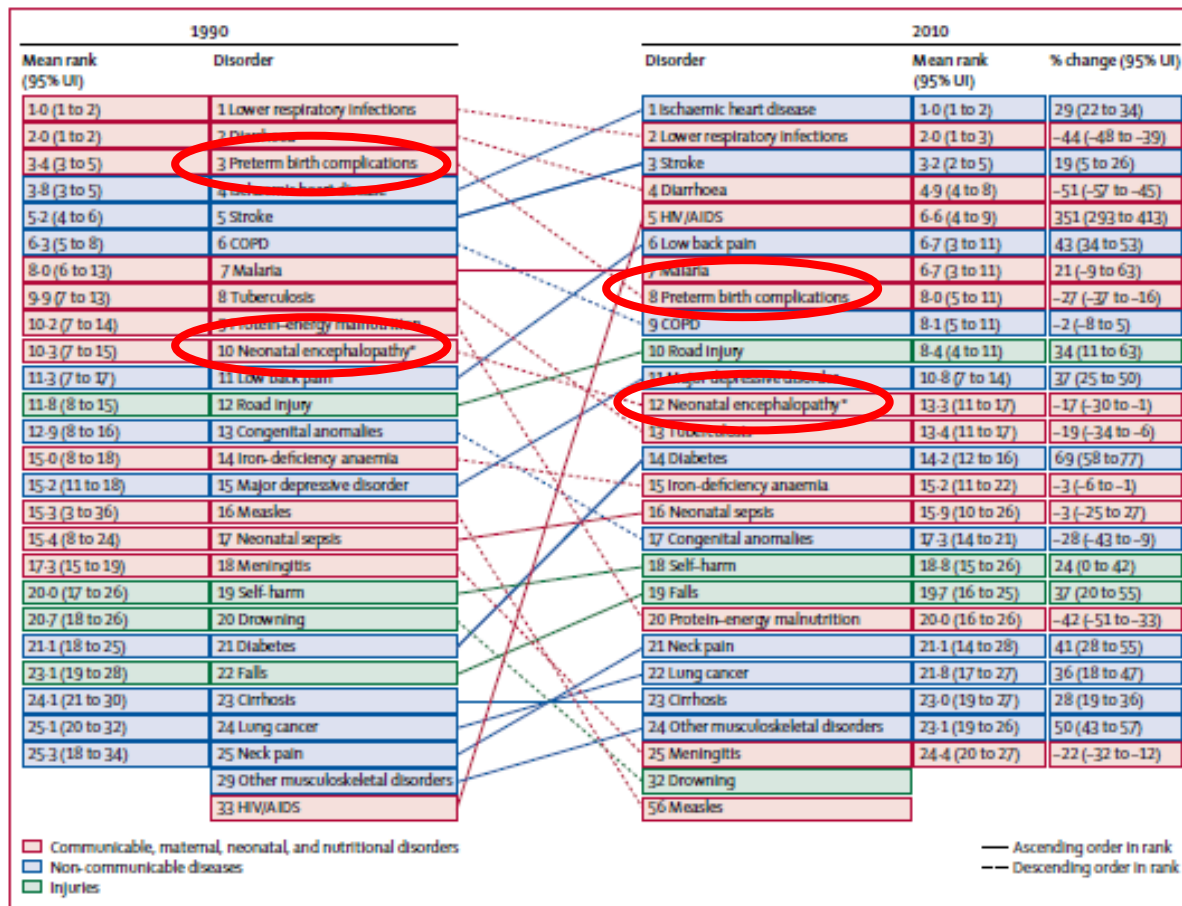

Figure 5: Global disability-adjusted life year ranks with 95% UI for the top 25 causes in 1990 and 2010, and the percentage change with 95% UIs between 1990 and 2010
 UI—uncertainty interval. COPD—chronic obstructive pulmonary disease. *Includes birth asphyxia/trauma. An interactive version of this figure is available online at <http://healthmetricsandevaluation.org/gbd/visualizations/regional>.

A fertőzések betegbiztonsági aspektusai

Területen szerzett fertőzések

- ↪ megelőzés
- ↪ felismerés
- ↪ korai diagnózis
- ↪ időben megkezdett hatásos kezelés
- ↪ főleg / kockázatos intervenciók kerülése

Kórházi fertőzések

- ↪ betegbiztonság kérdéskör klasszikusa
- ↪ „Simmelweis reflex”

Újszülöttkori fertőzések csoportosítása

Korai újszülöttkori fertőzés

- ↪ A jellemző klinikai tünetek és laboratóriumi eltérések az **élet első 72 órájában** jelentkeznek

„iatrogén defenziótól az evidenciákra alapuló biztonságig”

Késői újszülöttkori fertőzés

- ↪ A klinikai tünetek és laboratóriumi eltérések a harmadik (72. életóra után) - 28. életnap között jelentkeznek

„sok, de még mindig nem elegendő lépés”

Korai kezdetű újszülöttkori fertőzések fő kórokozói

- ↳ B csop. Streptococcus (GBS)
- ↳ E. coli
- ↳ Haemophilus influenzae
- ↳ Listeria monocytogenes

Tanya

- ✓ Tested positive for GBS bacteria
- ✓ Got antibiotics during labor

Her baby has a
1 in 4,000 chance
of developing GBS disease.

Emma

- ✓ Tested positive for GBS bacteria
- ✗ Did not get antibiotics during labor

Her baby has a
1 in 200 chance
of developing GBS disease.

RCOG 2017 december

Szakmai Kollégiumi állásfoglalás újszülöttek korai bakteriális fertőzésének megelőzéséről, diagnosztikájáról és kezeléséről

Összeállította: dr. Nádor Csaba, Neonatológiai Tanács 2017

Magyar Nőorvosok Lapja 2018/81/4

A korai kezdetű újszülöttkori B-csoportú Streptococcus szepszis megelőzése

**A Szülészeti és Nőgyógyászati és Asszisztált Reprodukciós
Szakmai Kollégiumi és Tanács állásfoglalása**

Példák érett, egészséges újszülöttek köréből

Antibiotikum kezelésben részesült újszülöttek száma

X Kórház és Rendelőintézet

	2015	2016	2017	2019*
Újszülöttek	468	493	431	321
ATB kezelés	69	67	6	8

*január-szeptember

Antibiotikum kezelésben részesült újszülöttek száma Y Kórház

	2015	2016	2017	2018	2019*
Újszülöttek	839	899	901	835	605
GBS pos	87	97	75	71	42
ATB kezelés	26	19	23	7	1

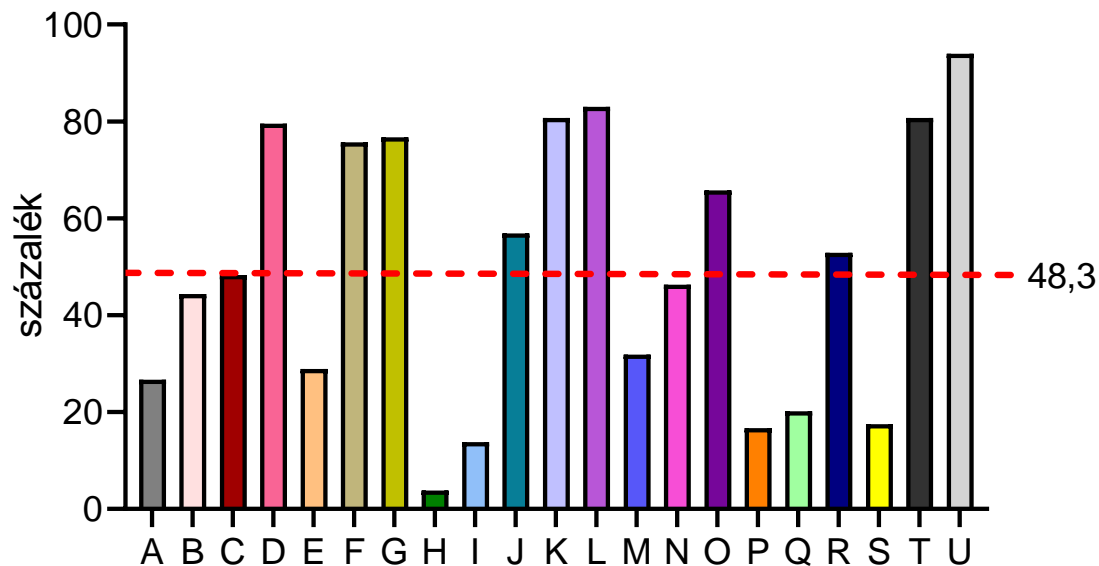
*január-szeptember

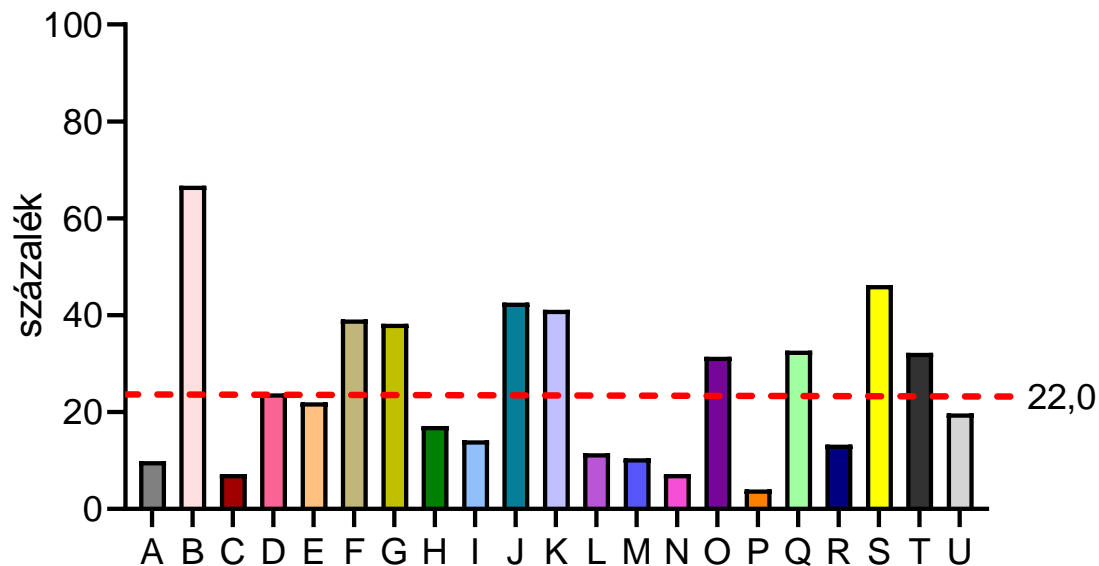
Példák 1500 g-nál kisebb koraszülöttek köréből

Bakteriális infekció 72 életórán belül diagnózis gyakorisága 2005-2007

Bakteriális infekció 72 életórán belül diagnózis gyakorisága 2014-2016

Késői kezdetű újszülöttkori (kórházi) fertőzések

A klinikai tünetek és laboratóriumi eltérések a harmadik (72. életóra után) - 28. életnap között jelentkeznek

- ↪ Kórokozók
- ↪ Gram neg (-) Pseudomonas, Klebsiella törzsek
- ↪ Gram (+) Coaguláz neg. Staphylococcusok

Kritikus rezisztencia hordozás

- ↪ ESBL, AMPC, Meticillin rezisztencia

Kórházi járványok

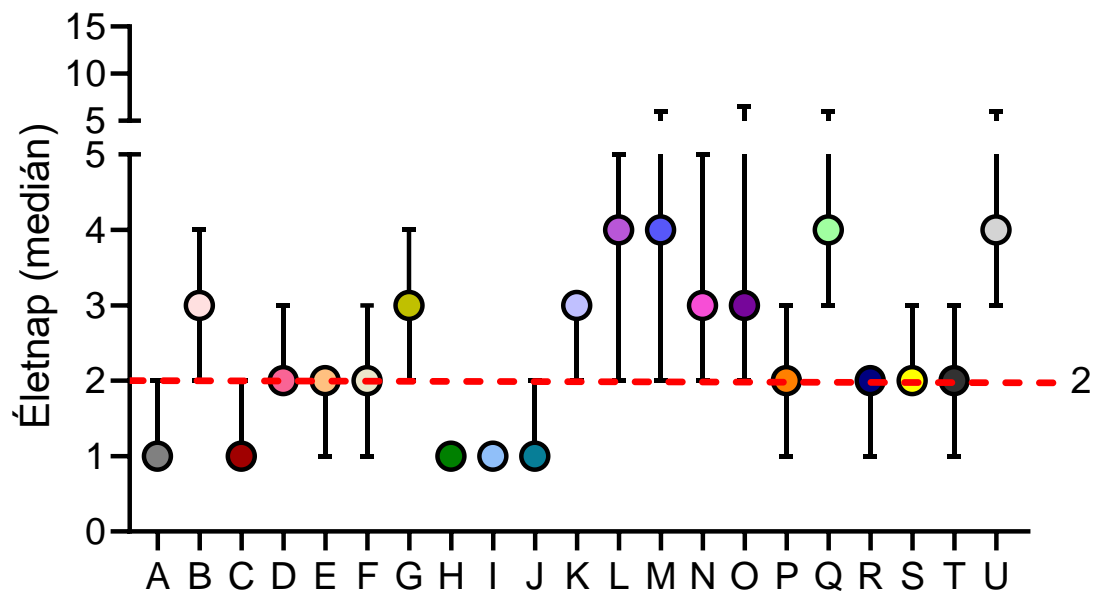

Késői kezdetű kórházi fertőzések

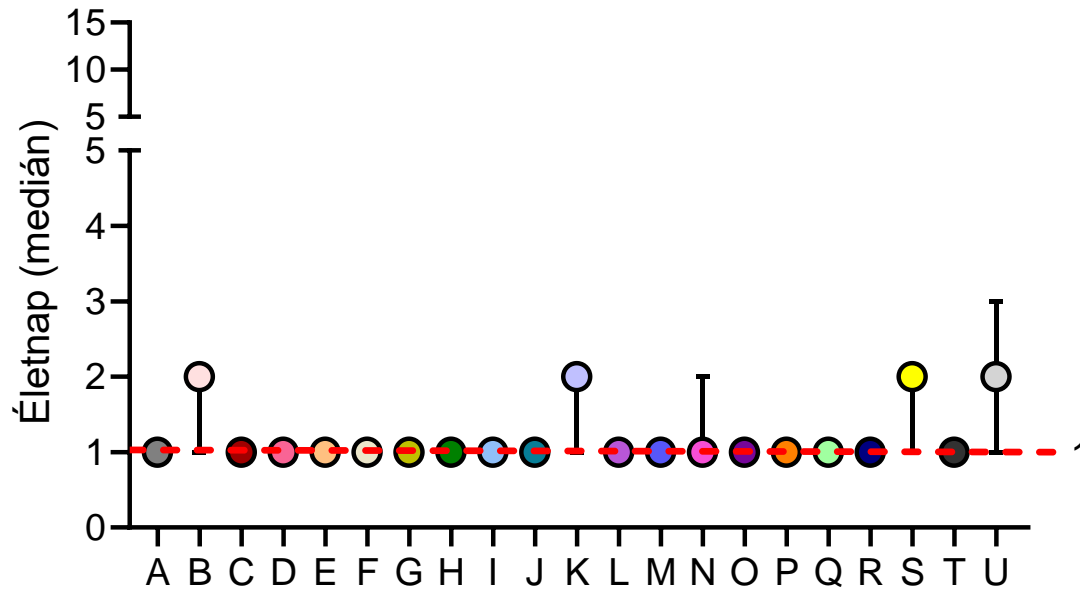
- tényezők, amelyek szerepet játszanak a kialakulásban

- ↪ host
- ↪ invazív beavatkozások: parenterális táplálás, lélegeztetés, antibiotikum használat
- ↪ kézhigiéné
- ↪ eszköz környezeti higiéné
- ↪ zsúfoltság
- ↪ ápolói létszám

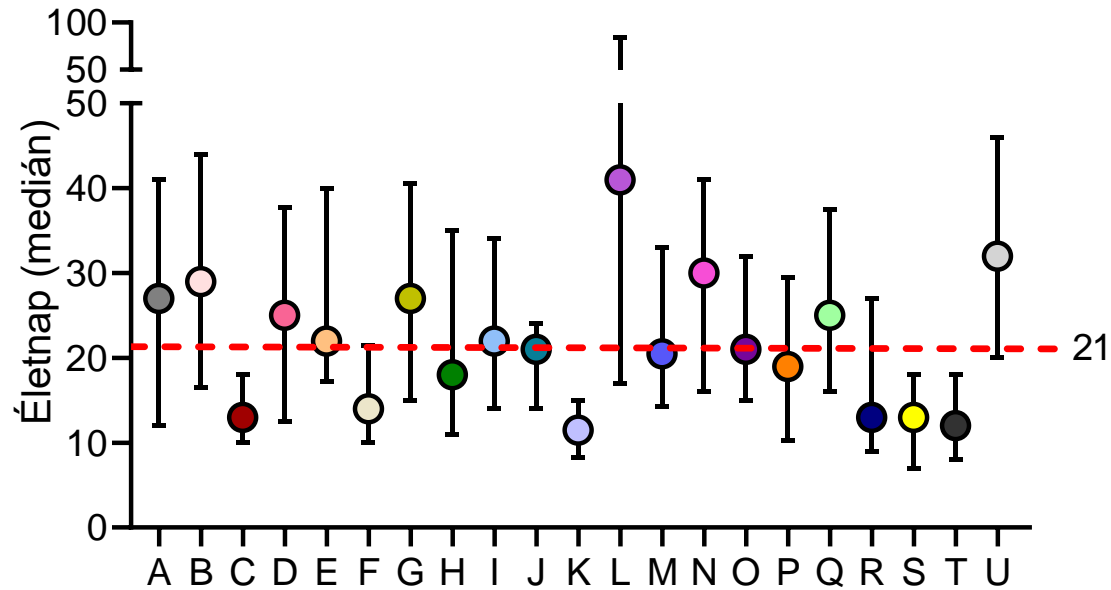
Enteralis táplálás megkezdése 2008-2010

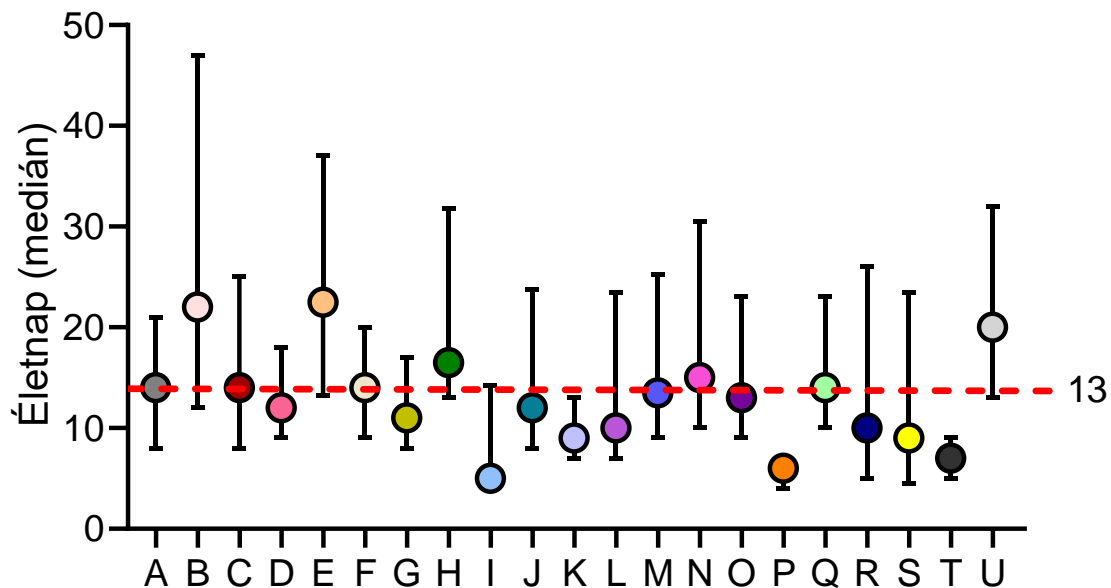
Enteralis táplálás megkezdése 2014-2016

Kizárólagos enteralis táplálás elérése 2005-2007

Kizárólagos enteralis táplálás elérése 2014-2016

Antimikrobiális szerek költségei a neonatológiában a Semmelweis Egyetemen 2018-2020

Hatóanyag csoport	2018	2019	2020
[B] össz.	4,2 M Ft	3,1 M Ft	1,6 M Ft
EARLY ONSET, ALAP ANTIMIKRÓBÁS KEZELÉS	600 614	238 003	199 718
LATE ONSET STAPHYLOCOCCUS	1 621 359	1 452 824	657 698
LATE ONSET GRAM NEG. és széles spektrum	1 345 160	1 151 089	579 374
[K] össz.	2,9 M Ft	0,84 M Ft	1,0 M Ft
EARLY ONSET, ALAP ANTIMIKRÓBÁS KEZELÉS	366 706	317 252	266 216
LATE ONSET STAPHYLOCOCCUS	1 100 352	228 201	194 272
LATE ONSET GRAM NEG. és széles spektrum	856 838	114 135	283 466
[GY] össz.	1,8 M Ft	2 M Ft	1,6 M Ft
EARLY ONSET, ALAP ANTIMIKRÓBÁS KEZELÉS	141 255	143 922	121 336
LATE ONSET STAPHYLOCOCCUS	951 334	1 190 090	969 829
LATE ONSET GRAM NEG. és széles spektrum	388 867	425 964	404 414
Össz. Költség (B+K+GY)	8,9 M Ft	5,94 M Ft	4,2 M Ft

Késői kezdetű kórházi fertőzések

- tényezők, amelyek szerepet játszanak a kialakulásban

- ↪ host
- ↪ invazív beavatkozások: parenterális táplálás, lélegeztetés, antibiotikum használat
- ↪ kézhigiéné
- ↪ eszköz környezeti higiéné
- ↪ zsúfoltság
- ↪ ápolói létszám

Jelenleg érvényes ápolói minimum feltételek

minimum PIC méret: 12 ágy

ápolói létszám: 1,5 ápoló / ágyszám

de jure de facto ágyszám

↳ aktuális beteglétszám

↳ aktuális súlyosság

↳ aktuális fertőző kockázat

Példa

↙ 12 ágyas PIC osztályon 100 %-os
ágykihasználtság egy hónap folyamán esetén

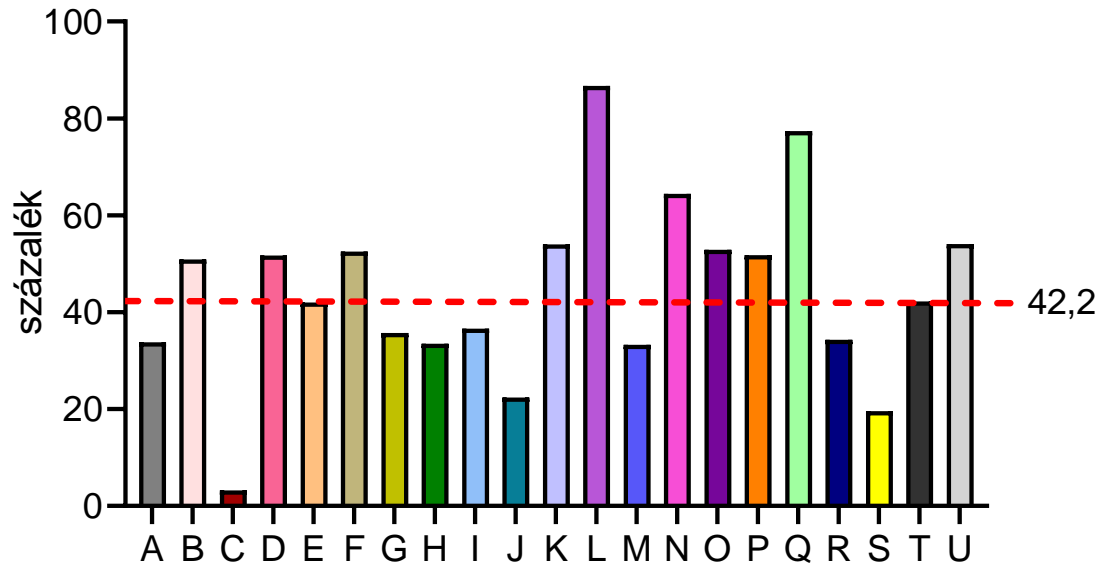
Beteg órák: $12 \times 24 \times 31 = 8928$

Nővérórák: $18 \text{ (fő)} \times 168 \text{ ó} = 3024$

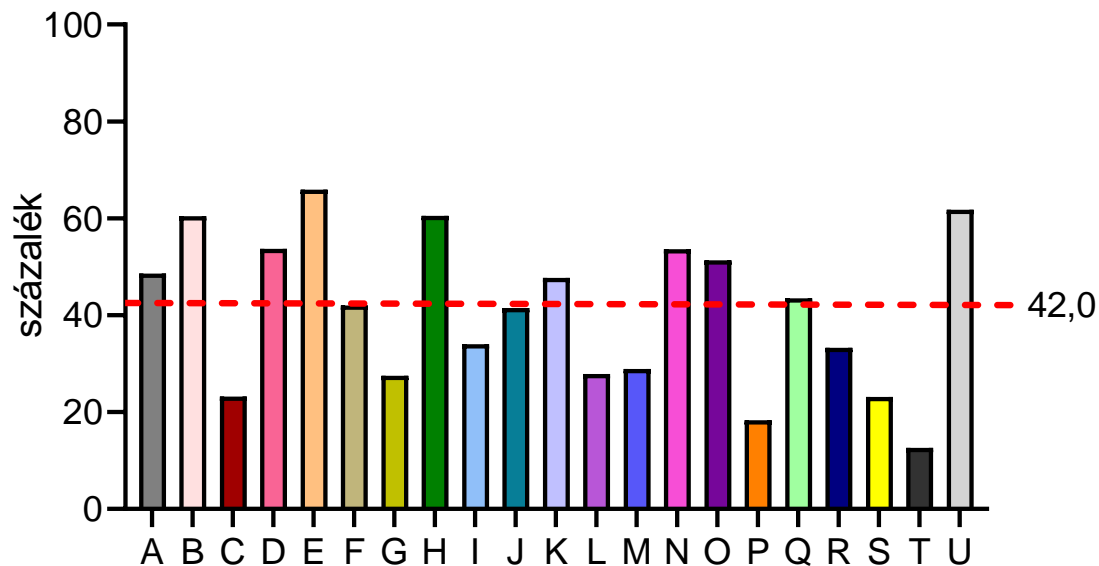
Ágy / nővér = 2,95

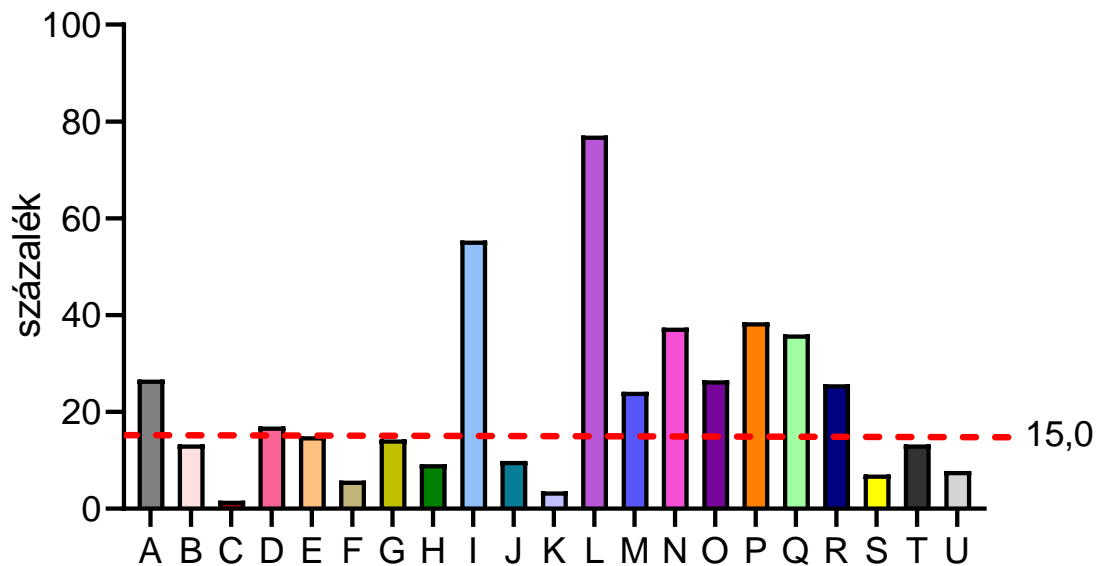
Bakteriális infekció 72. életóra után diagnózis gyakorisága 2008-2010

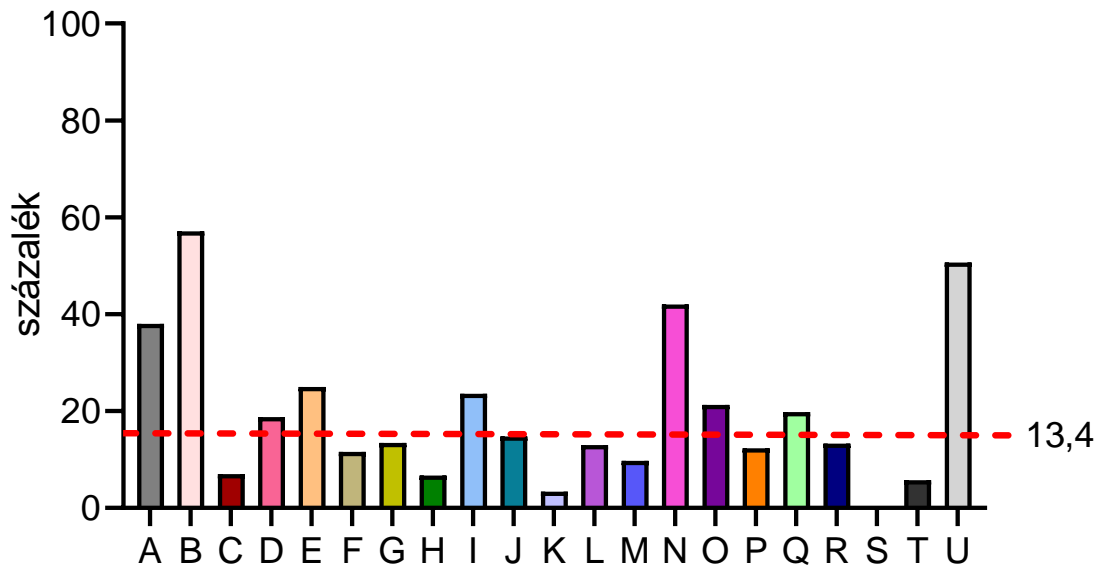
Bakteriális infekció 72. életóra után diagnózis gyakorisága 2014-2016

Bakteriális szepszis 72. életóra után diagnózis gyakorisága 2005-2007

Bakteriális szepszis 72. életóra után diagnózis gyakorisága 2014-2016

Miért nem változik érdemben a kórházi fertőzések elleni védekezés hatásossága Magyarországon ?

- ↪ a kórházi fertőzések kérdése tabusított – nem lehetséges az érdemi szembenézés és feladat kijelölés
- ↪ a kórházi fertőzések elleni védekezés nem attraktív - nem új kémiai hatóanyag, nem új műszer, nem újonnan felfedezett védőoltás, „túl olcsó” ..., bevezetése mentalitás váltást, szakmai önbizalmat és átmenetileg valamivel több emberi erőforrást igényel.
- ↪ a szakmai diszkussziók tematizáltsága ipari / politikai érdekek mentén alakul
- ↪ professzionális felelősség hordozás hiánya

Mitől várható a kórházi fertőzések vonatkozásában a betegbiztonság javulása ?

- ↪ professzionális felelősség felismerése, vállalása és hordozása
- ↪ információ (adatgyűjtés)
- ↪ a szakmai szereplők fenyegetettség nélküli értékelő megbeszélései
- ↪ változás tervek
- ↪ finanszírozott / ellenőrzött egymásra épülő változásprojektek

Köszönöm a figyelmet!

Semmelweis Egyetem
<http://semmelweis.hu/>

Infekciókontroll a neonatológiában

Prof. Dr. Szabó Miklós
Neonatólogiai Tanszéki Csoport